

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 573/2022
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Добрица Милосављевић, адвокат из ..., против туженог „Теко Mining“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Бранко Илић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1112/20 од 28.04.2021. године, у седници одржаној 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1112/20 од 28.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 783/17 од 04.08.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено, као незаконито решење о отказу уговора о раду туженог број ../14 од 28.07.2014. године и обавезан тужени да тужиоца врати на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 258.750,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3922/17 од 11.07.2018. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи, као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ../14 од 28.07.2014. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 249.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате, уколико исте не плати у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 3181/2018 од 30.10.2019. године усвојена је ревизија тужиоца, па је укинута другостепена пресуда и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1112/20 од 28.04.2021. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је поништено, као незаконито решење о отказу уговора о раду туженог број ../14 од 28.07.2014. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад, на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 249.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију из свих разлога прописаних чланом 407 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20).

Тужилац је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време. Обављао је послове референта за ..., са VII степеном стручне спреме у радној јединици ... у ... . Тужилац је повремено по један дан био ангажован и за обављање послова свог радног места и у Београду. Тужиоцу је 22.08.2014. године престао радни однос као технолошком вишку на основу решења о отказу уговора о раду број ../14 од 28.07.2014. године, на основу кога му је тужени исплатио отпремнину у износу од 919.252,02 динара. Пре доношења овог решења тужени је Одлуком број ../14 од 10.07.2014. године усвојио Правилник о систематизацији и унутрашњој организацији друштва са изменом систематизације радних места и организационе шеме. Наведеним Правилником извршена је прерасподела послова и оптимизирање броја извршилаца према стварном обиму производње и прихода, а који у односу на радну јединицу ... у ... није систематизовао до тада постојеће радно место референта за ... . Наведени Правилник оглашен је на огласним таблама у све четири радне јединице и центру Београду и исти је пре доношења оспореног решења ступио на правну снагу. Тужени је донео и Одлуку број ../14 од 20.07.2014. године којом је поред осталог констатовано да резултати пословања туженог налажу неопходну кадровску реорганизацију, централизацију пословног управљања из јединственог центра - Београда, у циљу обезбеђења економичнијег и профитабилнијег пословања, да је због смањеног обима посла и исказаног губитка у 2013. години донета измена Правилника о систематизацији, унутрашњој организацији радних места и организационе шеме, те да је прилагођавање новонасталој ситуацији условило укидање појединих радних места, односно смањења броја извршилаца. С тим у вези је утврђен списак од шест запослених за чијим радом је престала потреба, међу којима је и тужилац. Тужени није био дужан да сходно члану 153. Закона о раду

доноси Програм решавања вишка запослених. У време када је тужилац проглашен технолошким вишком у централи туженог у Београду на пословима које је обављао тужилац, тужени је ангажовао друга лица са VII степеном стручне спреме на основу уговора о раду на одређено време који су продужавани на три месеца до годину дана и након отказа уговора о раду тужиоцу. Тужиоцу није понуђено вршење било којих послова у Београду у оквиру његове стручне спреме иако је био спреман да путује у Београд и прихвати посао и са нижом стручном спремом. Према Анексу уговора о раду од 04.07.2014. године тужилац, као запослени због потребе процеса и организације рада може да буде упућен у други организациони део послодавца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је нашао да је оспорено решење незаконито јер потреба за обављањем послова које је до отказа уговора о раду обављао тужилац није престала, већ је обим ових послова у централи у Београду повећан. Тужени је за обављање тих послова ангажовао друга лица на одређено време и пре и након отказивања уговора о раду тужиоцу, са седмим степеном стручне спреме коју је поседовао тужилац и са којом је обављао те послове до проглашења технолошким вишком. Тужени није понудио тужиоцу обављање послова из области ... струке који су се обављали у Београду и за којима је постојала потреба иако је тужилац био спреман да путује за Београд и прихвати обављање других послова без обзира на удаљеност места рада и то не само у оквиру VII степена стручне спреме, већ и са нижом спремом. Стога тужени није пружио могућност тужиоцу да користи право из Анекса уговора о раду од 04.07.2014. године који предвиђа да тужилац као запослени због потребе процеса и организације рада може да буде упућен у други организациони део послодавца. Код изложеног, оспорено решење је поништено а тужени је обавезан да тужиоца врати на раду.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Оспореним решењем о отказу уговора о раду тужиоцу распоређеном на пословима референта за ... отказан је уговор о раду са пратећим анексима, због тога што је проглашен технолошким вишком.

Одредбом члана 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05 ... 32/13), који је важио у време доношења оспореног решења, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Према наведеном члану послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла када се тај посао укида или дође до смањења обима посла у ком случају се смањује број извршилаца на том радном месту. Међутим, услов за отказ уговора о раду запосленом вишку је да послодавац нема могућност да га распореди на друге послове који одговарају његовој стручној спреми.

У време када је тужилац проглашен технолошким вишком, у централи туженог у Београду је постојала потреба за обављањем ... послова које је обављао тужилац до

престанка радног односа у радној јединици ... у ... . Тужени није понудио тужиоцу обављање тих послова, већ је примио у радни однос на одређено време трећа лица са VII степеном стручне спреме коју је поседовао и тужилац и са којом је обављао послове до проглашења технолошким вишком. Тужилац је, дакле, према стручној спреми и радном искуству могао бити распоређен на рад у централи у Београду на послове на које је тужени након што је тужиоцу отказао уговор о раду запослио трећа лица. Ово имајући у виду и да је према Анексу уговора о раду од 04.07.2014. године тужилац као запослени могао бити упућен у други организациони део послодавца, као и да би без обзира на удаљеност од места његовог становања прихватио понуду да обавља послове у централи туженог. Стога нису били испуњени законски услови за доношење оспореног решења.

Имајући у виду акцесорни карактер захтева за враћање на рад, правилно је усвојен и тужбени захтев за враћање на рад, у складу са чланом 191. став 1. Закона о раду.

Код изложеног неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, правилна примена права у споровима о отказу уговора о раду због престанка потребе за радом запосленог, као у овом случају, зависи од утврђеног чињеничног стања у сваком конкретном случају. Стога је без утицаја позивање ревизије на одлуку Врховног касационог суда Рев2 832/20 од 24.12.2020. године, која је заснована на другачијем чињеничном стању.

Из наведеног разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**